

Höstraps – utsädesmängd, såsteknik

Av Gunilla Larsson, Svensk Raps AB

Att ogräsbekämpa höstrapsen på hösten är en åtgärd som inte utförs i alla landets odlingsområden. I vissa områden är övervintringen mera osäker och då kan valet vara att vänta med att bekämpa ogräsen tills på våren. Ett alternativ till kemisk ogräsbekämpning på hösten kan vara att radså rapsen och radhacka den. Hösthackningen har förutom ogräseffekt även en gynnsam inverkan på övervintringen genom att det kupas upp jord kring plantorna i samband med hackningen.

En försöksserie i detta ämne startades redan 2003 (OS 181), men serien har nu justerats något för att bättre belysa vilket radavstånd som kan vara det optimala. I försöksserien OS 182 sås en hybridsort med tre olika radavstånd och två olika utsädesmängder. Samtliga led är sådda med Väderstad Rapid. Utsädesmängderna är 80 grobara frön/m² vid konv sådd samt 60 grobara frön/m² vid 48 cm och 36 cm radavstånd. Det konventionellt sådda ledet har behandlats med 2,5 l Butisan S och de radsådda leden har radhackats två gånger på hösten och en gång på våren. Tre försök av sex har skördats i år. De skördade försöken har legat i Östergötland (E), Uppland (C) och Närke (T). De tre olika försöksresultaten redovisas var för sig i tabell 1.

Tabell 1. Fröavkastning och råfettskörd OS 182, 3 försök 2005.

	BC St Hällby			E Vreta Kloster			T Fjugesta		
	Fröskörd kg/ha	Råfett rel.tal	OH %	Fröskörd kg/ha	Råfett rel.tal	OH %	Fröskörd kg/ha	Råfett rel.tal	OH %
		1550			1718			1644	
Konv sådd, 80 grob frön/m ²	3750	100	45,4	3910	100	48,3	4100	100	44,1
36 cm radavst, 60 grob frön/m ²	3730	100	45,8	3560	90	48,1	4500	111	44,7
48 cm radavst 60 grob frön/m ²	3580	97	46,1	3860	98	47,9	4530	110	44,0

Skörderesultat

Årets resultat pekar på att det finns en ganska stor potential i att välja radhackning som alternativ till kemisk ogräsbekämpning. Speciellt försöket i Örebro län har gett höga skördar i leden med större radavstånd. Ledet med 48 cm radavstånd har i de två övriga försöken gett en skörd som endast är ett par procent under mätarledet.

Leden A och C har funnits med i försök under 3 år (tabell 2) och visar på samma tendens att radavståndet 48 cm har medfört en skördesänkning på ett par procent jämfört med 12 cm radavstånd och kemisk bekämpning. Det "nya" ledet med 36 cm radavstånd bör vara intressant inte minst för att ett tätare radavstånd ger plantorna bättre möjlighet till ogräskonkurrens.

Tabell 2. Fröavkastning och råfettskörd OS 181 o OS 182, 8 försök 2003-2005

	Ant förs	Frö kg/ha	Rel.tal	Råfett kg/ha	Rel.tal	Oljehalt % av ts
Konv sådd 80 fr, kem bek	8	3885	100	1632	100	46,0
Radsådd 48 cm, 60 fr, radh	8	3838	99	1604	98	45,8